Бошко Томашевић

ТАД КАДА МОЈ ЖИВОТ ЈОШ НИЈЕ БИО ПРОШЛОСТ

ШТА ОСТАЛО МИ ЈЕ?

Немој, животе, даље,
кажем. Протекло време
дато оскоруши изгубити се неће.
Када нас ружа обавије свеједно биће.

Смирен, како лишће пада,
ти нећеш сагорети.
Не туци, било, за дисањем
овим, срећа нас преко осе
отрова поравнава ионако.

Отићи, у тишину, у млечни звон
– биће и тога. Не замерај лепоти
што са бедом се гуши.
То што преостало је
– посед за ждрале на пољани –
живота не савија влати,
свеједнако остаће
за радост без грешке.

„ДАВНО ЗАВИЧАЈ ОСТАВИХ”[1]

Одох,
ни да се окренем
тамо где сам имао све
где ме држала Божја рука
и капија једна
од сунчевог лу̂ка.

У празно у̂ох
без завета,
без цркве,
без вере,
све отворено
преда мном беше
и то узех без знања
гладан туђинства
сигуран у долазак
од света признања.

„Ви сте оданде дошли, о,
гледајте ово наше
хладно
као да снег промиче у јулу”.

Створих дело,
беше сањарско,
словенско, степско.
Нису у мени видели себе.
Рекли су: „Збогом, идите назад, тамо”.

Нисам отишао.
Варала ме срећа безброј пута.
Одједном, тако, на махове баш,
зими и лети
ја седим у градској изби
берлинској ил’ римској
и у машти видим поља,
и старицу тамо
док мисли „син је тамо,
примили га лепо, цвета,

1 Сергеј Јесењин

центар им је он света равно
и живи са бујном неукротном
славом”.

Са том замршеном причом
о „тамо”
Бог ми није умрети дао.

Постајах смирен.
Завичај Бог мојим књигама
осликава, преда ме их баца,
ја књиге стварам
у бурдељу неком,
близу Хилтона што сред
богатства плаче,
изнад кровова,
ласте лете тамо
безболније тако видим
грешку „отићи некуд”,
живот се скотрљ’о,
скупио овде,
ја исти.
Могао бих тако
до вечности и назад
тамо одакле је са мном
прича ка далеком кренула
да се бистри.

Зденац је покисао,
кругове капи у води чине,
љескање,
то ја без буке на крај
зидарске даске стао
ал’ ту ми не беше смртни понор
тек почетак грубе старости само.

Вишње у цвету ужелех се тад
да гледам а потом
и липа се расцветала.
Мишљах, можда сам тамо одакле кренух
већ својти стиго,
месец се на свет

кикотао као дечко,
ах, па ја сам, сад истински видим,
опет у завичају „тамо”,
несташна судба донела ме изби,
и рука се, ево, већ дохватила
браве сипљиве куће
мада не бејах још сасвим остарео.

Прича о кругу
сваком је иста
до „господњих врата”
наша нас нога
са пута сваког
доведе сама
и помогне срцу нека чудна снага
да нам свећа
у туђој изби
пре тога не згасне сама.

ТАД КАД МОЈ ЖИВОТ ЈОШ НИЈЕ БИО ПРОШЛОСТ

Тад кад мој живот још није био
прошлост
у свет си ме замесила
са мало брашна, соли и воде
и, ето, тако ја после година којих
из куће оде.

Иза сребрних јêла пут ми је
био изашао сâм на стазе две.
Тек једна је на судбу личила.

Одвезох се одатле још даље
ка светом пољу,
и онда у шуме загазих.
Дрво, кад јесен стиже,
сестрински за ме
скупљено грање заложило.
Испуни се кућа славом Божјом.

Проведох ту дане зимске
са псићем једним и са димом.
Кроз дим и снег санке јуре,
ја лагано на самост се свик'о.

Имах ту пред собом у машти
и у сну цркве јелинске, крстове
и свеће што у фреске се увлаче
а ноћу звезде широке и мразне
пред очима ми се свлаче
и ка судби мојој ме вуку.

Безброј врста одатле прођох.
Заокупише ме слике да узалуд
ходам и да сâм и без дома
сам Нико.

Наиђох у чатрљи једној
на лице неко, на жене свилу.

Брзина таме бржа је била.
Дођоше деца, нарамци граје,
у кући настаде благост и слава.

Усред те лепоте свили оној
опȗсти лице. Ишла би куд и птице, каже.
Не питах зашто. – Тако оде.

Време се збрчкало, ко водопад
стаде тећи. Зиме, пролећа, јесен
замени лето.
Браћа су расла, дивови посташе,
сваки од врата је виши.
Две-три седе на глави већ имах.
Видим самост ће опет доћи.
Одоше деца чезама чистим.
Брезе пред избом осташе
да љуљају свеце хладним зраком.

Отишао живот и мој као и други.
Гледао сам после ради реда
звезде.

И чинило ми се да сам мали.
Капала киша стварна
као и онда.

Од тада сва слава живљења
постаде прошлост
у утроби својој, једнако са
презиром спрам света,
ја гледам јесења стабла
и коровље сиво под небом.

Опада самост моја са околним
лишћем од моје муке ваљда
узнемирено. Ја никуда далеко не
ходам више.
У сумраку миришем и јесен и зиму,
сâм са ветром међ звежђем
удаљеним, „кушајућ могу л' се
не осећати јадно"[2] сагнут
плећима над огњиштем.

РАСКОШ РАЗАРАЊА[3]

Онај Демон који има страствен жар песника сатирног
и бујног гоји ме уљима црним, губом мастила бљутавог
поре утробе ми топи на љигаве четврти гадне и слике
страсне
Гојине намах пред ум зажарен баца ми да плане.

По оном шта желим да створим каткад рије, густе лепоте
узимајућ вид и, правдајући се да је занет и слеп, подастире
ми пред маштом глад да за слике својих песама узмем
блуд и да с узенгијом рапавом пол жене бушим худ.

Такав опак и злобив, заводљив змијски што скаче ми пред
лице
кад замагљен ми бива и сâм Господ чедни, он вуче ми душу

2 Роберт Фрост: *Занемарени*

3 Спомен касни на песму *Разарање* Шарла Бодлера прочитану у младости са жаром. Прим. Б.Т.

древној лози Залâ где у јесење дане, с небом безбожним равне, нико чокоће зрело не бере за слад и вино, но за

отров справља ког крију усне огубане злима давно, које Бог не пушта ни у Пакао срамни, већ их пред раскош разарања ставља да се са подземним силама глођу до коначног гашења светла и човековог свеопштег краја.